

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2023 m. sausio 23 d.

Auditoriai nagrinėja teisinės valstybės apsaugos priemones ES finansavimo srityje

Europos Audito Rūmai pradeda vertinimą, ar Europos Komisija veiksmingai apsaugojo ES finansinius interesus nuo teisinės valstybės principo pažeidimų valstybėse narėse. Auditoriai tikrins veiksmus, kurių ėmėsi ES vykdomoji valdžia, siekdama užtikrinti, kad šalys gautų finansavimą iš ES išdo tik tada, kai jos laikosi teisinės valstybės principo. Atliekant auditą daugiausia dėmesio bus skiriama ES sanglaudos politikai ir ekonomikos gaivinimo po COVID-19 finansavimui.

„Teisinės valstybės pažeidimai, pavyzdžiui, nesugebėjimas tinkamai ištirti korupcijos atvejų ar teismų nepriklausomumo trūkumas, gali turėti didelių finansinių pasekmių ES viduje ir gali lemti netinkamą ES pinigų valstybėse narėse naudojimą, – teigė auditui vadovausianti Audito Rūmų narė Annemie Turtelboom. – Mūsų audito metu bus nustatyta, ar Komisijos turimos priemonės, skirtos ES biudžetui apsaugoti nuo teisinės valstybės principo pažeidimų, buvo veiksmingos, visų pirma sanglaudos ir ekonomikos gaivinimo finansavimo srityse.“

Teisinė valstybė yra viena iš pagrindinių ES vertybių. Tai reiškia, kad visiems visuomenės nariams vienodai taikoma teisė, kad teismai veikia nepriklausomai ir nešališkai ir egzistuoja valdžios padalijimas. ES sukūrė teisinių, finansinių ir stebėsenos priemonių derinį, taip pat kitus teisinės valstybės principo laikymosi užtikrinimo ES valstybėse narėse mechanizmus. Tai apima bendradarbiavimo ir tikrinimo mechanizmą, pažeidimų nagrinėjimo procedūras ir metines teisinės valstybės principo taikymo ataskaitas. Be to, 2020 m. ji susitarė dėl sąlygų laikymosi taisyklių, kad būtų apsaugotas patikimas viso ES biudžeto lėšų valdymas. Pagal šias taisykles tam tikromis sąlygomis reikalaujama sustabdyti, sumažinti arba apriboti šalių galimybes gauti ES finansavimą, kai padaroma rimtų teisinės valstybės principo pažeidimų. Iki šiol šios apsaugos priemonės buvo taikomos tik Vengrijai (2022 m. gruodžio mėn.), kuriai bus sustabdytas 55 % lėšų, kurias ji turėjo gauti pagal tris ES sanglaudos programas, skyrimas. Finansinėse taisyklėse, taikomose sanglaudos politikos fondams ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonei (EGADP), kuri sudaro didžiąją ES ekonomikos gaivinimo priemonių rinkinio dalį, sudaromos sąlygos papildomoms teisinės valstybės apsaugos priemonėms.

Atliekant auditą daugiausia dėmesio bus skiriama trims skirtingoms ES finansinių interesų apsaugos nuo teisinės valstybės principo pažeidimų sritims: Komisijos taikomam ES sąlygų reglamentui,

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų preliminarios audito apžvalgos pagrindines mintis. Visa preliminari apžvalga pateikta www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

taisyklėms, taikomoms pagal 2021–2027 m. sanglaudos politikos fondus, ir taisyklėms, taikomoms pagal EGADP.

Auditas apims Komisijos veiksmus, susijusius su šešių šalių (Bulgarijos, Graikijos, Italijos, Vengrijos, Lenkijos ir Rumunijos) imtimi.

Bendra informacija

Europos Komisija yra atsakinga už galimų teisinės valstybės principo pažeidimų valstybėse narėse nustatymą ir šalinimą. ES Taryba, vienijanti valstybių narių vyriausybes, turi patvirtinti Komisijos pasiūlytas apsaugos priemones pagal Sąlygų reglamentą, taip pat konkrečias tarpines ir tikslines reikšmes, į kurias atsižvelgiant būtų šalinami trūkumai šioje srityje pagal EGADP. Komisija taip pat gali blokuoti Sanglaudos fondo išlaidų kompensavimą, jei nesilaikoma šių principų. Be to, Europos Parlamentas gali spręsti su teisinės valstybės principu susijusius klausimus per metinį Komisijos atliekamo ES biudžeto valdymo patvirtinimo procesą (biudžeto įvykdymo patvirtinimą).

Iš ilgalaikio ES biudžeto 2021–2027 m. laikotarpiu bus skirta 1 211 milijardų eurų, iš kurių 361 milijardas eurų bus skirtas iš sanglaudos politikos fondų. Be to, pagal priemonę „Next Generation EU“ 2021–2026 m. ES šalims bus skirti 807 milijardai eurų, iš kurių 724 milijardai eurų bus skirti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę.

Audito apžvalga 01/2023 „*Teisinės valstybės principas ir Komisijos veiksmai siekiant apsaugoti ES finansinius interesus sanglaudos politikos ir EGADP srityse*“ pateikta [Audito Rūmų interneto svetainėje](#) anglų kalba. Preliminarios audito apžvalgos pagrįstos prieš audito pradžią atliktu parengiamuoju darbu. Jos neturėtų būti laikomos audito pastabomis, išvadomis ar rekomendacijomis. Audito ataskaitą tikimasi paskelbti po vieno metų.

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 551 502